

Justiits- ja Digiministeerium

alex.luik@justdigi.ee

info@justdigi.ee

Koopia:

Kultuuriminister Heidy Purga

Loomingu asekanstler Xenia Joost

Kultuuriministeerium

min@kul.ee

xenia.joost@kul.ee

16. jaanuar 2026

Lugupeetud justiits- ja digiminister Liisa-Ly Pakosta

Audiovisuaalvaldkonna ühenduste seisukoht autoriõiguse seaduse muutmise seaduse (isiklikud õigused) kohta

Justiits- ja Digiministeerium edastas 22. detsembril 2025. a. asjaomastele organisatsioonidele arvamuse avaldamiseks autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu (isiklikud õigused) (edaspidi *eelnõu*).

MTÜ Eesti Audiovisuaalautorite Liit, MTÜ Eesti Filmirežissööride Gild, MTÜ Eesti Stsenaristide Gild, MTÜ Eesti Dokumentalistide Gild, MTÜ Eesti Animatsiooni Liit, MTÜ Eesti Filmikunstnike Ühing, MTÜ Eesti Kinoliit ja MTÜ Eesti Filmioperaatorite Liit (edaspidi *Audiovisuaalvaldkonna ühendused*) esitavad käesolevaga oma seisukohad ja ettepanekud.

1. Esmalt soovime märkida, et Audiovisuaalvaldkonna ühendused toetavad Eesti Arhitektide Liidu, Eesti Kunstnike Liidu, Eesti Kirjanike Liidu, Eesti Heliloojate Liidu, Eesti Sisearhitektide Liidu ja Eesti Maastikuarhitektide Liidu 11. novembri 2025. a. poolt Justiits- ja Digiministeeriumile edastatud ühispooldumises väljendatud seisukohti.
2. Audiovisuaalvaldkonna ühendused leiavad, et kavandatav autori isiklike õiguste kataloogi oluline kitsendamine ning muutmise õiguse liigitamine üksnes varaliseks õiguseks kujutab endast olulist ja põhimõttelist autori positsiooni kahjustavat muutust Eesti autoriõiguse süsteemis. Mõistame, et isiklike õiguste teostamise osas on praktikas esinenud ebaselgust, kuid samas on Eesti autoriõiguse süsteem seni pakkunud autoritele suhteliselt tugevat õiguste kaitset. **Käesoleva eelnõuga kavandatav muudatus ei lahenda üksnes olemasolevaid ebaselgusi, vaid toob kaasa autoriõigusliku kaitsetaseme olulise nõrgenemise. Arvestada tuleb ka sellega, et autor on lepingulistest suhetes reeglina majanduslikult ja läbirääkimisjõult nõrgem pool, mistõttu vajab iga muudatus seaduses, mis autori positsiooni halvendab ja vähendab autori kontrolli oma teose üle, põhjalikku kaalumist.**

Autori isiklik õigus kontrollida teose muutmist ei tohi meie hinnangul piirduda üksnes olukordadega, kus autori au ja väärikust riivatakse. Au ja väärikuse riive kohaldamise lävend on väga kõrge ning au ja väärikuse rikkumisele tuginemine eeldab, et autor peab suutma rikkumist ka tõendada, kusjuures tõendamine ning kohtumenetluses osalemine on keeruline, ajamahukas ja kulukas. Õigus au ja väärikuse kaitsele ei aita autorit olukorras, kus teose muutmise kahjustatakse autori loomingulist taotlust või teose kunstilist terviklikkust, kuid taoline riive ei ületa au ja väärikuse kaitse kõrget lävendit.

Meie hinnangul on õigus teose puutumatusele suunatud eelkõige autori loomingulise taotluse ja teose terviklikkuse kaitsele, mitte üksnes autori maine kaitsele. Ka audiovisuaalteosed on oma olemuselt terviklikud teosed, mille narratiiv, tegelaskujud ja nende kujutamine, visuaalne ja auditiivne vorm moodustavad lahutamatu terviku. Audiovisuaalse teose sisulised muudatused (näiteks lõpu muutmine, tegelasliinide ümberkirjutamine, uue narratiivse konteksti loomine montaaži abil) ei pruugi rikkuda autori au ega väärikust kitsas tähenduses, kuid võivad siiski moonutada teose kunstilist tähendust ja autori loomingulist tahet. **Isiklike õiguste kataloogi kitsendamine looks olukorra, kus teose sisuliste muudatuste tegemine muutuks autori poolt varaliste õiguste loovutamise järel sisuliselt piiranguteta võimalikuks, eeldusel et need muudatused ei ületa au ja väärikuse riive kõrget lävendit.** Kuigi ka eelnõus viidatud riikide õiguskordades leidub riike, kus autori isiklike õiguste kaitse on traditsiooniliselt tugev (sh Prantsusmaa ja Saksamaa), ei ole seadusandja pidanud vajalikuks ega võimalikuks nende õiguskordade lahendustest sisulisi analoogiaid otsida ega neid Eesti õigusesse kohandada. **Selle asemel on eelnõuga tehtud põhimõtteline suunamuutus regulatsioonis, millega liigutakse seniselt autori loomingu ja isiku kaitsele keskendunud regulatsioonilt selgelt kasutajakeskse regulatsiooni suunas, ilma sisulise mõjuanalüüsita ning hindamata, milline on sellise muudatuse tegelik mõju autorite õigustele.** Arvestades, et kehtiv Eesti autoriõiguse regulatsioon on seni pakkunud autoritele võrdlemisi tugevat kaitset, tähendaks kavandatav muudatus mitte üksnes tehnilist täpsustust, vaid olulist ja järsku autorite kaitsetaseme langust, mille põhjendatus ega vajalikkus ei ole seletuskirjas veenvalt selgitatud.

Meile teadaolevalt tuleneb plaanitava muudatuse vajadus eelkõige infotehnoloogiasektorist, kus teosed (tarkvaralahendused) eeldavad pidevat muutmist (arendamist). **Klassikaliste loomevaldkondade, sealhulgas audiovisuaalsektori, olemus on aga eeltoodust erinev, mistõttu oleks meie hinnangul põhjendatud kaaluda infotehnoloogiasektorile eriregulatsiooni kehtestamist, selle asemel et nõrgendada kõigi autorite isiklike õiguste kaitset.**

3. Audiovisuaalvaldkonna ühenduste hinnangul on kavandatavad muudatused AutÕS-s eriti problemaatilised koosmõjus AutÕS § 33 lõikega 2, mille kohaselt lähevad režissööri, stsenaariumi autori, dialoogi autori, operaatori ja kunstniku varalised õigused üle teose produtsendile, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti. See tähendab, et audiovisuaalteose autorite varalised õigused lähevad teose produtsendile üle ka siis, kui pooled ei sõlmi õiguste osas lepingut.

Selline regulatsioon:

- asetab audiovisuaalteose autorid võrreldes teiste autoritega oluliselt nõrgemasse positsiooni;
- vähendab autorite tegelikku läbirääkimisvõimalust ja -jõudu;
- ei motiveeri produtsente sõlmima autoritega lepinguid, ammugi mitte pidama läbirääkimisi eesmärgiga jõuda detailsete ja tasakaalustatud lepinguteni õiguste ulatuse ja tasustamise osas. Eestis on jätkuvalt levinud praktika, mille kohaselt jätavad produtsendid autoritega lepingus sõlmimata või kui lepinguid siiski sõlmitakse, ei ole autoril läbirääkimisjõu puudumise tõttu võimalik sõlmitava lepingu tingimusi sisuliselt mõjutada. Eesti audiovisuaalsektori alarahastatus on jätnud jälje ka lepingute sõlmimise kultuurile ning kujundanud praktika, kus autoril on väga väike võimalus tingimusi mõjutada.

Kui „muutmise õigus“ liigitatakse varaliste õiguste hulka ja sellele kohaldub audiovisuaalteoste puhul AutÕS § 33 lõikes 2 sätestatud varaliste õiguste eelduslik üleminek, tähendab see praktikas, et audiovisuaalteose autor loovutab produtsendile ilma eraldi kokkuleppeta ja sageli ka ilma kirjaliku lepinguta õiguse teha teoses sisulisi muudatusi ning otsustada teose edasise arendamise üle, sealhulgas jääb autor ilma õigusest teenida tasu tuletatud teoste levitamise eest. Selline õiguslik konstruktsioon ei jäta autorile tegelikku võimalust mõjutada, millisel kujul ja millises ulatuses tema loodud teost muudetakse või sellest tuletatud teoseid luuakse.

- Praktikas tähendab see, et produtsendil tekib õigus muuta audiovisuaalteost viisil, mis võib oluliselt mõjutada teose dramaturgilist struktuuri, narratiivset loogikat ja kunstilist sõnumit, ilma et autoril oleks võimalik selliste muudatuste üle sisuliselt kaasa rääkida. Näiteks võib see hõlmata filmi lõpu muutmist, tegelaskujude ümberkirjutamist, oluliste stseenide eemaldamist või ümberpaigutamist, teose ümbermontaazi või selle kohandamist uude formaati viisil, mis muudab teose algset kunstilist terviklikkust ja autori loomingulist taotlust. Kuigi sellised muudatused ei pruugi rikkuda autori au ega väärikust kitsas tähenduses, võivad need siiski moonutada teose loomingulist tervikut ja autori algset visiooni.
- Lisaks tähendab „muutmise õiguse“ varaliseks õiguseks muutmine koos automaatse ülemineku eeldamisega, et audiovisuaalteose autor kaotab sisulise ja finantsilise kontrolli tuletatud teoste loomise üle. See hõlmab olukordi, kus olemasolevast filmist või sarjast tehakse uusversioon, järg, telesari, spin-off, adaptatsioon teises väljendusvormis (näiteks raamat, lavastus, videomäng) või kasutatakse teose elemente uues loomingulises kontekstis. Sellised kasutusviisid kujutavad endast sisuliselt uut kasutust, mille puhul autoril peab olema võimalus otsustada, kas ja millistel tingimustel ta sellise kasutusega nõustub ning millist tasu selle eest saab.

Kui varaline „töötlemise õigus“ läheb automaatselt produtsendile üle, kaotab autor mitte ainult kontrolli oma teose edasise kasutamise üle, vaid ka reaalse võimaluse saada õiglast tasu teose täiendava majandusliku kasutamise eest. See süvendab olukorda, kus audiovisuaalteose autorid saavad tasu üksnes algse panuse eest, sõlmides lepinguid ajal, mil teost ei ole veel loodud ja selle kommertsväärtust ei ole võimalik ette näha, samal ajal kui teose edasine kasutamine ja kommercialiseerimine toimub ilma autori osaluseta nii otsustusprotsessis kui ka majanduslikus tulus. Selline tulemus ei ole kooskõlas autoriõiguse põhimõttelise eesmärgiga kaitsta autorit kui loovisikut ega poolte tasakaalu põhimõttega, mille kohaselt ei tohiks majanduslikult tugevam pool saada eelist.

4. Märgime ka, et eelnõu seletuskirjas on võrdluse aluseks võetud üksikud riigid ning keskendutud peamiselt seaduse tekstide võrdlusele. Meie hinnangul ei ole piisaval määral analüüsitud seletuskirjas tsiteeritud sätete kohaldamise praktikat, kuigi seaduse sõnastus ei pruugi alati kajastada seda, kuidas õigusnorme praktikas tõlgendatakse ja rakendatakse. Autori isiklike õiguste kataloogi olulisel ümberkujundamisel võib taolist lähenemist pidada ebapiisavaks.

Berni konventsiooni artikkel 6bis sätestab autori õiguse teose puutumatusetele miinimumtasemel, kuid ei keela liikmesriikidel kehtestada tugevamat kaitset. Tegemist on miinimumnõuete, mitte maksimumstandardiga ning konventsioonist ei nähtu, nagu oleks autori isiklike õiguste kitsendamine vältimatu Eesti õiguse konventsiooniga kooskõlla viimiseks.

Prantsusmaa autoriõiguse seaduse artikli L121-1 lõikes 1 on sätestatud, et autoril on õigus oma [autori]nimele, [teose] autorsusele ja teose austamisele¹. Nagu ka AutÕS seletuskirjas märgitakse, ei viita Prantsuse õiguses sätestatud ainuõigus otseselt teose moonutamisele ega sellega seoses autori au ja väärkuse kaitsele. Eelnõu seletuskirjas märgitakse, et Prantsusmaa kohtupraktika kohaselt võib õiguse teose puutumatusele jagada kaheks: esiteks seisneb see õigus kaitstes selle eest, et teos säiliks füüsiliselt muutmata kujul ning teiseks on autoril õigus, et teose „vaim“ jääks teose kasutamise korral puutumatuks, st et teost ei kasutataks viisil või kontekstis, mida autor ei pidanud silmas. Eeltoodust nähtub, et Prantsusmaa autoriõiguse seaduses on teose puutumatuse õigus oluliselt laiem kui pelgalt õigus au ja väärkuse kaitsele. Lisaks sisaldub Prantsusmaa autoriõiguse seaduse artikkel L121-6, mille kohaselt nõuavad audiovisuaalse teose puhul kõik muudatused selles lõplikus versioonis, mis hõlmavad mis tahes elemendi lisamist, kustutamist või muutmist, režissööri ja kaasautorite ning produtsendi nõusolekut. Ehk siis produtsendil ei ole pärast „final cut’i“ õigust teost omal algatusel ümber teha ning autoritel säilib reaalne vetoõigus lõpliku versiooni sisuliste muudatuste suhtes. Isegi kui produtsendil on laiad varalised õigused, ei saa ta audiovisuaalset teost autorite nõusolekuta muuta.

Ka Saksamaa autoriõiguses on audiovisuaalteoste autorite isiklikud õigused tugevalt kaitstud ka pärast varaliste õiguste üleandmist. UrhG² § 14 annab autorile õiguse seista vastu teose moonutamisele või muule kahjustamisele, mis tõenäoliselt ohustab tema õiguspäraseid intellektuaalseid (geistigen) või isiklike huve teose suhtes. Me ei nõustu, nagu oleks Saksamaal isiklik puutumatuse õigus seotud kitsalt au ja väärkuse kaitsega ning seda ei saa välja lugeda ka viidatud sätte sõnastusest. Viidatud sätte hõlmab laiemalt autori intellektuaalseid huve ja isiklikku suhet oma teosega.

UrhG § 23 kohaselt nõuab tuletatud teoste loomine autori nõusolekut. Vastavalt UrhG §-le 89 ning UrhG § 31 lõikes 5 sätestatud eesmärgipärasuse põhimõttele määrab juhul, kui teose kasutusviise ei ole lepingus üksikjuhtumipõhiselt nimetatud, loovutatud õiguste ulatuse lepinguga taotletav eesmärk. Kahtluse korral tuleb lugeda audiovisuaalteose autorite poolt produtsendile üleantuks üksnes need kasutusõigused, mis on vajalikud audiovisuaalteose tavapäraseks kasutamiseks. Tavapärane kasutus on seotud konkreetse audiovisuaalteosega ega hõlma tuletatud teoste loomist, välja arvatud juhul, kui pooled on selles selgesõnaliselt kokku leppinud. Saksa õiguse kohaselt säilivad audiovisuaalteose autorite isiklikud õigused ka pärast kasutusõiguste üleandmist UrhG § 89 alusel, eelkõige õigus seista vastu teose moonutamisele (§ 14 UrhG). Lisaks kohaldub UrhG § 23, mille järgi eeldavad teose töötused ja ümbertöötamised autori nõusolekut, välja arvatud juhul, kui loodud teos on algteosest piisavalt iseseisev. Seeläbi tagab UrhG § 89 produtsendile vajaliku õiguskindluse audiovisuaalteose tavapäraseks kasutamiseks, säilitades samal ajal autoritele tõhusa kaitse nende loominguliste ja isiklike huvide osas.

Sloveenia autoriõiguse seadus³ artikkel 19 sätestab, et autoril on ainuõigus keelata teose moonutamine, muutmine või muu sekkumine teosesse, samuti teose kasutamine, juhul kui selline sekkumine või kasutamine võib kahjustada autorit kui isikut (*prejudicial to his person*). Autori kui isiku kahjustamine ei tähenda ainult au ja väärkuse riivamist kitsas mõistes, vaid autori isikulist seost teosega, loomingulist identiteeti, kunstilist taotlust ja professionaalset ning loomingulist enesemääratlust. Sloveenia autoriõiguse seaduse kohaselt reguleeritakse

¹ Code de la propriété intellectuelle. https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069414/

² Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte. <https://www.gesetze-im-internet.de/urhg/index.html>

³ The Copyright and Related Rights Act. <https://www.gov.si/en/topics/copyright-and-related-rights/>

produtsendi ja audiovisuaalteose autorite suhted kirjaliku lepinguga (artikkel 107 lg 1). Lepingu sõlmimisel loetakse audiovisuaalteose kaasautorite varalised õigused, sh õigused teosele, selle tõlgetele ja audiovisuaalsetele töötlustele, vaikumisi ja piiranguteta üle läinud produtsendile, kui lepingus ei ole kokku lepitud teisiti (artikkel 107 lg 2). **Samas sätestab seadus selgesõnalise erandi: hoolimata varaliste õiguste üleminekust jääb audiovisuaalteose kaasautoritele ainuõigus teose edasiseks muutmiseks teiseks kunstivormiks (artikkel 107 lg 4 p 1).** See tähendab, et produtsent ei saa ühepoolselt otsustada audiovisuaalteose edasise arendamise või tuletatud teoste loomise üle väljaspool algse teose tavapärast kasutamist. Selline lahendus tagab produtsendile vajalikud õigused audiovisuaalteose loomiseks ja levitamiseks, säilitades samal ajal autoritele sisulise kontrolli teose edasise loomingulise saatuse üle.

5. Audiovisuaalvaldkonna ühenduste ettepanekud

5.1. Õigus teose puutumatusele säilitamine isiklike õiguste loetelus

Leiame, et autoriõiguse eesmärkidega kõige paremini kooskõlas olev lahendus on **säilitada autori isiklike õiguste kataloog kehtival kujul, sh eraldi õigus teose puutumatusele ja õigus au ja väärrikuse kaitsele.**

Autori isiklik õigus teose muutmise keelamisele ei ole pelgalt autori au ja väärrikuse kaitse vahend, vaid hõlmab ka autori **loominguliste taotluste ja teose kunstilise terviklikkuse** kaitset. Sellise lahenduse säilitamine väldiks olukorda, kus autori loominguline kontroll teose sisuliste muudatuste ja edasise arendamise üle kaob üksnes seetõttu, et autor on loovutanud varalised õigused või seda eeldatakse.

5.2. „Õigus teose puutumatusele“ täpsustatud kaitseulatus

5.2.1. Juhul, kui seadusandja peab siiski vajalikuks autori isiklike õiguste kataloogi muutmist, on Audiovisuaalvaldkonna ühenduste hinnangul mõõdapääsmatu, et lisaks AutÕS § 12 lõike 1 punktis 5 sätestatud õigusele autori au ja väärrikuse kaitsele, säiliks autori isiklike õiguste hulgas ka piiratud ulatuses AutÕS § 12 lõike 1 punktis 3 sätestatud õigus teose puutumatusele. Õigus teose puutumatusele peab tagama autorile õiguse lubada ja keelata teoses tehtavaid muudatusi, mis moonutavad autori loomingulist taotlust või rikuvad teose kunstilist terviklikkust.

Teeme ettepaneku sõnastada AutÕS § 12 lõike 1 punkt 3 järgmiselt:

“Autoril on õigus teha ise või lubada teha teistel isikutel teoses, teose pealkirjas (nimetuses) või autorinime tähistuses mis tahes muudatusi ning õigus vaidlustada ilma autori nõusolekuta tehtud muudatusi, kui need moonutavad autori loomingulist taotlust või rikuvad teose kunstilist terviklikkust (õigus teose puutumatusele).”

Selline sõnastus oleks kooskõlas Berni konventsiooni artikliga 6bis ning teiste Euroopa riikide (näiteks Prantsusmaa ja Sloveenia) praktikaga ning välistaks isiklike õiguste taandamise üksnes kitsale au ja väärrikuse kaitsele.

5.2.2. Lisaks eeltoodud muudatusele vajab audiovisuaalteose autorite ja produtsentide õiguste tasakaalu saavutamiseks muutmist ka AutÕS § 33 lõige 2. Viidatud sätet tuleb muuta selliselt, et varaliste õiguste produtsendile ülemineku eeldus ei kohalduks tuletatud teoste loomise õigusele.

Teeme ettepaneku täiendada AutÕS § 33 lõiget 2 alljärgneva lausega:

“Produtsendile ei lähe üle tuletatud teoste loomise õigus, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti.”

Tuletatud teoste loomine kujutab endast sisuliselt uut loomingulist kasutust, mille puhul peab autoril säilima otsustusõigus ning võimalus saada õiglast tasu. Automaatne üleminek ilma selgesõnalise kokkuleppeta ei ole kooskõlas autoriõiguse eesmärgiga ega audiovisuaalsektori teiste riikide praktikaga.

5.3. Eriregulatsioon audiovisuaalteose autoritele

Juhul, kui seadusandja otsustab viia „õiguse teose puutumatusel“ täisulatuses varaliste õiguste hulka, tuleb **AutÕS § 33 lõikest 2 tulenevat varaliste õiguste produtsendile ülemineku eeldust arvestades sätestada audiovisuaalsektori eriregulatsioon.**

Kuigi Audiovisuaalvaldkonna ühendused peavad õiguspoliitiliselt põhjendatult autorite isiklike õiguste senise kaitsetaseme säilitamist kõigi autorite suhtes, arvestame, et seadusandja võib otsustada sellest lähenemisest mitte lähtuda ning liikuda edasi eelnõus kavandatud radikaalsete muudatustega. Arvestades audiovisuaalsektori eripära ning kehtivat AutÕS § 33 lõikest 2 tulenevat varaliste õiguste automaatse ülemineku eeldust, tooks selline suund kaasa audiovisuaalautorite õiguste eriti järsu ja ebaproportsionaalse nõrgenemise.

Sellise olukorra vältimiseks ja vähemalt osalise tasakaalu säilitamiseks esitame alljärgnevalt ettepanekud audiovisuaalsektori eriregulatsiooni kehtestamiseks juhaks, kui autoreid kahjustava eelnõuga siiski edasi liigutakse.

5.3.1. Ühe võimaliku suunana näeme vajadust selgelt eristada audiovisuaalteoste autorite töötlemise õigust muudest varalistest õigustest, mille automaatset üleminekut produtsendile eeldatakse. Töötlemise õigus on olemuslikult seotud teose sisulise muutmise ja tuletatud teoste loomisega ning selle täielik ja vaikimisi üleminek produtsendile jätkaks autorid olukorda, kus nad kaotavad sisulise kontrolli oma loomingu edasise kasutamise üle.

Sellise lähenemise puhul oleks põhjendatud lähtuda põhimõttest, et audiovisuaalteose autorite töötlemise õigus ei lähe produtsendile automaatselt üle, vaid eeldab selget ja teadlikku kokkulepet. See looks eeldused tegelikuks lepinguliseks tasakaaluks ning motiveeriks pooli töötlemise õiguse ulatust ja tasustamist teadlikult läbi rääkima. Kõnealuse erandiga jääks autor olukorda, kus tal puuduks reaalne võimalus mõjutada teose sisulisi muudatusi ja tuletatud teoste loomist.

5.3.2. Juhul, kui seadusandja ei pea eeltoodud lahendust võimalikuks, võiks kaaluda lahendust, mille kohaselt piiratakse töötlemise õiguse ülemineku ulatust. Sellisel juhul oleks võimalik lähtuda põhimõttest, et produtsendile loetakse töötlemise õigus üleantuks üksnes ulatuses, mis on vajalik teose tavapäraseks kasutamiseks, levitamiseks ja tehniliseks kohandamiseks. Samal ajal tuleks aga sellist töötlemist selgelt eristada teose sisulisest muutmisest, st muutmisest, millega rikutakse teose kunstilist terviklikkust ja autori loomingulist taotlust, ning tuletatud teoste loomisest. Viimati nimetatud juhtudel oleks põhjendatud säilitada autori otsustusõigus ning

nõuda autorilt eelnevat nõusolekut. Viidatud lähenemine võimaldaks produtsendil teost kasutada, kuid väldiks olukorda, kus autor kaotab loomingulise kontrolli oma teose üle.

6. Eeltoodust tulenevalt paluvad Audiovisuaalvaldkonna ühendused:

6.1. Justiits- ja Digiministeeriumil käesoleva eelnõuga mitte jätkata, arvestada autorite poolt tehtud märkusi ja ettepanekuid ning järgida eelnõu menetlemisel kaasamise head tava;

6.2. kui ministeerium siiski otsustab käesoleva eelnõuga jätkata:

6.2.1. **palume pikendada arvamuse esitamise tähtaega**, et oleks võimalik konsulteerida oma kolleegidega teistest Euroopa riikidest ning täiendada seisukohti võrdlevate põhjenduste, viidete ja täiendatud sõnastusettepanekutega. Juhime tähelepanu sellele, et eelnõu edastati arvamuse avaldamiseks vahetult enne jõulupühi, mistõttu jäi seisukohtade kujundamiseks ja sisuliseks analüüsiks väga piiratud aeg;

6.2.2. **palume korraldada Justiits- ja Digiministeeriumi eestvedamisel kohtumine audiovisuaalvaldkonna osalistega**, et ühiselt arutada võimalikke lahendusi, mis tagaksid audiovisuaalsektori toimimise ning autorite õiguste tasakaalustatud kaitse. Oleme veendunud, et koostöös on võimalik jõuda lahenduseni, mis arvestab osapoolte huve ja toetab audiovisuaalsektori jätkusuutlikku arengut.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Audiovisuaalautorite Liit

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Filmirežissööride Gild

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Stsenaristide Gild

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Dokumentalistide Gild

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Filmikunstnike Ühing

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Kinoliit

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Filmioperaatorite Liit

(allkirjastatud digitaalselt)
MTÜ Eesti Animatsiooni Liit